

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องการทำงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 10 นี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตลอดจนข้อเสนอแนะอันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุงกลุ่มโรงเรียน เพื่อประโยชน์ต่อการทำงานของกลุ่มโรงเรียนในสภาพปัจจุบันและอนาคตให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

- 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยบุคคล 3 กลุ่ม คือ
 - 1.1.1 ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 10 จำนวน 389 คน
 - 1.1.2 ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 10 จำนวน 315 คน
 - 1.1.3 หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 ในเขตการศึกษา 10 จำนวน 3,150 คน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างประชากร
 - 1.2.1 การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร ได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรตามแบบการจัดขอบเขตสัดส่วนของประชากร ของ ทาโรยามานะ (Taro Yamane 1970: 580 - 581) โดย

$$\text{ใช้หัดักสูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น .05 แล้ว ใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย

(Simple Random Sampling) จะได้กลุ่มตัวอย่างประชากร ดังนี้

1. ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศษ.) จำนวน 53 คน
 2. ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ จำนวน 91 คน
 3. หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ จำนวน 218 คน
- 1.2.2 รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับทอมแบบสอยถวม ใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 362 คน
- 1.2.3 กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับการสัมภาษณ์ ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรร้อยละ 10 ของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ทอมแบบสอยถวม ได้กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 37 คน
- รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 399 คน

ทอมทอมทอมที่ 1 และทอมทอมที่ 2

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1

จำนวนกลุ่มประชากรที่ให้สัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม

กลุ่มโรงเรียน	จำนวน สถานศึกษา	สัมภาษณ์		แบบสอบถาม		รวม
		คณะกรรมการ บริหารกลุ่ม ๗	ผู้บริหาร สถานศึกษา	ผู้ช่วยฝ่าย วิชาการ	หัวหน้าหมวด	
จังหวัดกาฬสินธุ์	23	8	15	23	41	79
จังหวัดนครพนม	12	5	7	12	35	54
จังหวัดนุกาฬการ	5	3	2	5	16	21
จังหวัดยโสธร	8	4	3	8	20	31
จังหวัดร้อยเอ็ด	17	7	10	17	37	64
จังหวัดมหาสารคาม	15	5	10	15	38	63
จังหวัดอุบลราชธานี	11	5	6	11	31	48
รวม	91	37	53	91	218	362

ตารางที่ 2

สังกัดสถานศึกษาของกลุ่มประชากร

กลุ่มโรงเรียน	สศ	สช	อส	ศป	รวม
จังหวัดกาฬสินธุ์	20	1	1	1	23
จังหวัดนครพนม	10	-	2	-	12
จังหวัดนุกูลราชธานี	5	-	-	-	5
จังหวัดยโสธร	6	1	1	-	8
จังหวัดร้อยเอ็ด	13	1	2	1	17
จังหวัดมหาสารคาม	11	1	3	-	15
จังหวัดอุบลราชธานี	9	1	1	-	11
รวม	74	5	10	2	91

สศ - กรมสามัญศึกษา

สช - สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

อส - กรมอาชีวศึกษา

ศป - กรมศิลปากร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ 2 แบบ คือ

1. แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน

มัธยมศึกษา (ศษ.) ในเขตการศึกษา 10

มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale)

ในคำถามแต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ระดับ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกระดับใดระดับหนึ่ง ดังนี้

4	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมากที่สุด	เหมาะสมที่สุด
3	หมายความว่า	มีการปฏิบัติมาก	เหมาะสมมาก
2	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อย	เหมาะสมน้อย
1	หมายความว่า	มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	เหมาะสมน้อยที่สุด
0	หมายความว่า	ไม่มีการปฏิบัติ	ไม่เหมาะสม

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำตอบเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศษ.) ปัญหา อุปสรรค ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

โดยสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารงานกลุ่มโรงเรียนจากเอกสาร ตำรา บทความ วารสารและงานวิจัยต่าง ๆ

2. ศึกษาระเบียบ แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศช.) จากระเบียบ คู่มือปฏิบัติงาน เอกสารและหลักฐานการประชุม สอบถามและสัมภาษณ์ เกี่ยวข้องกับการบริหารงานของกลุ่มโรงเรียนจากบุคคลผู้เกี่ยวข้อง ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีประสบการณ์

3. สร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยรวบรวมแนวคิดหลักการต่าง ๆ มาประมวลเข้ากับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2525 11 ข้อ จากระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ฉบับลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2525

4. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้น

5. นำแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ (Expert) ตรวจสอบ พิจารณา ปรับปรุงแก้ไขเพื่อหาความตรงตามเนื้อหา (Validity) (ดูรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ ในภาคผนวก)

6. รวบรวมความคิดเห็น และคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิ ไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อการแก้ไขปรับปรุงอีกครั้ง ก่อนที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากร ผลของการแก้ไขปรับปรุงได้แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. แบบสอบถาม มี 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 7 ข้อ

ตอนที่ 2 แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศช.) ในเขตการศึกษา 10 มีจำนวน 60 ข้อ คือ

1. การจัดทำแผนปฏิบัติการของกลุ่มโรงเรียน

มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 1 - 5) คิดเป็นร้อยละ 8.33

2. การประเมินโครงการต่าง ๆ ของกลุ่มโรงเรียน

มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 6 - 10) คิดเป็นร้อยละ 8.33

3. การประชุมคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน

มีจำนวนคำถาม 4 ข้อ (ข้อ 11 - 14) คิดเป็นร้อยละ 6.66

4. การพิจารณาจัดทำจุดประสงค์การเรียนรู้เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการเรียนการสอน
มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 15 - 19) คิดเป็นร้อยละ 8.33
5. การพิจารณาจัดทำคู่มือครู แผนการสอน ปฏิทินปฏิบัติงานของรายวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้ในกลุ่มโรงเรียน
มีจำนวนคำถาม 6 ข้อ (ข้อ 20 - 25) คิดเป็นร้อยละ 10.00
6. การพิจารณาคัดเลือกและการติดตามการใช้หนังสือ และหนังสืออ่านประกอบ ตลอดจนอุปกรณ์การสอน การเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนภายในกลุ่มโรงเรียน
มีจำนวนคำถาม 9 ข้อ (ข้อ 26 - 34) คิดเป็นร้อยละ 15.00
7. การพิจารณากำหนดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียน และการกำหนดอัตราส่วนคะแนนระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียนตามระเบียบ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียน
มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 35 - 39) คิดเป็นร้อยละ 8.33
8. การพิจารณาจัดทำเครื่องมือที่ใช้วัดจุดประสงค์ด้านต่าง ๆ เช่น แบบสำรวจรายการ ฯลฯ โดยจัดทำขึ้นร่วมกันเพื่อที่จะบริการโรงเรียนในกลุ่ม
มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 40 - 44) คิดเป็นร้อยละ 8.33
9. การสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม
มีจำนวนคำถาม 6 ข้อ (ข้อ 45 - 50) คิดเป็นร้อยละ 10.00
10. กลุ่มโรงเรียนส่งเสริมปรับปรุงคุณภาพการเรียน การสอน ได้แก่ การจัดประชุมสัมมนา การประชุมปฏิบัติการ การอบรม ฯลฯ
มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 51 - 55) คิดเป็นร้อยละ 8.33
11. รายงานผลการบริหารงานกลุ่มโรงเรียน
มีจำนวนคำถาม 5 ข้อ (ข้อ 56 - 60) คิดเป็นร้อยละ 8.33

ส่วนแบบสอบถามแบบปลายเปิด เป็นปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการ
ดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศช.) ในเขตการศึกษา 10

2. แบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ให้การสัมภาษณ์
ประกอบด้วย เพศ อายุ อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในคณะกรรมการบริหารกลุ่ม
โรงเรียน และสังกัดกลุ่มโรงเรียน

ตอนที่ 2 เสนอผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
มัธยมศึกษา (ศช.) ในเขตการศึกษา 10 ใน 20 ข้อสัมภาษณ์ คือ

1. แนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน ยึดหลักการใด
2. ความสอดคล้องของแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนกับ
นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ
3. การวิเคราะห์ ทบทวน ภาระหน้าที่ของกลุ่มโรงเรียนตามที่ระเบียบ
กำหนด
4. การปฏิบัติงานของคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการติดตามประเมินผล
การปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียน
5. การกำหนดความรับผิดชอบร่วมกันในการดำเนินงานของโรงเรียนใน
กลุ่ม
6. การจัดระบบการศึกษาต่อประสานงาน และความร่วมมือระหว่างโรงเรียน

หน่วยงาน กับกลุ่มโรงเรียน

7. การประชุม ชี้แจง แจ้งให้ทราบ ของประธานกลุ่ม/ หรือผู้บริหาร
โรงเรียนเกี่ยวกับการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนแก่บุคคลในกลุ่ม
โรงเรียน
8. การให้ความสนับสนุนแก่โรงเรียนที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานใด ๆ
จากกลุ่มโรงเรียน
9. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน
ในตำแหน่งต่าง ๆ

10. การกำหนดอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการบริหารกลุ่มโรงเรียน ในเรื่องการวัดผลประเมินผล การเรียนของโรงเรียนในกลุ่ม
11. ปัญหาอุปสรรค ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศษ.)
12. การสนับสนุนให้มีการประชุม ปรึกษา การค้นคว้าวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
13. การอบรม พัฒนาบุคลากรเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
14. บทบาท และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของกลุ่มโรงเรียนของศึกษานิเทศก์
15. ปัญหาการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องงบประมาณ
16. การหารายได้ หรือความช่วยเหลือในค้ำอื่น ๆ เพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
17. การให้ความร่วมมือของโรงเรียนต่อการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียน
18. การให้ความช่วยเหลือกันและกันในค้ำนทรัพยากรทางการศึกษาและวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม
19. ปัญหาในเรื่องการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ค้ำนทรัพยากรทางการศึกษา และวิชาการของโรงเรียนในกลุ่ม
20. ข้อเสนอแนะ และความเห็นเพิ่มเติมในค้ำอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวปฏิบัติ ในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. ขอหนังสือนำเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการกองมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ถึงผู้บริหารสถานศึกษาต่าง ๆ ในเขตการศึกษา 10
2. นำหนังสือนำ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ ส่งถึงผู้บริหารสถานศึกษา

ในกลุ่มตัวอย่างทุกแห่ง เพื่อแจ้งให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอให้กลุ่มตัวอย่างประชากร ส่งข้อมูลกลับทางไปรษณีย์ โดยผู้วิจัยได้แจกเตรียมของปกคองตราไปรษณียากร พร้อมหึ่งเขียนชื่อ ทำบฉที่อยู่มอบไว้พร้อมทั้งแบบสอบถาม และบางส่วนผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. จำนวนข้อมูลที่ได้รับคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร 91 แห่ง
แบบสอบถาม	จำนวน	362 ชุด	ได้รับคืน	311 ชุด	คิดเป็นร้อยละ
					85.90
แบบสัมภาษณ์	จำนวน	37 ชุด	ได้รับคืน	37 ชุด	คิดเป็นร้อยละ
					100.00

แผนการางที่ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3

แสดงจำนวนแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่ได้รับ

จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากร	สัมภาษณ์		แบบสอบถาม		
	จำนวน	ร้อยละ	ส่งไป	รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารสถานศึกษา	37	100.00	53	39	10.77
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ	-	-	91	70	19.77
หัวหน้าหมวดวิชา	-	-	218	202	55.80
รวม	37	100.00	362	311	85.90

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSSX=21 (Statistical Package for the Social Science)

โดยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม และให้ผู้สัมภาษณ์แยกเป็นข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ อายุราชการ วุฒិทางการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน โดยวิธีหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการดำเนินงานของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา (ศษ.) ในเขตการศึกษา 10 ในด้านต่าง ๆ ใช้วิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. หาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ของค่าตอบแต่ละข้อ แต่ละด้าน เมื่อได้ค่าเฉลี่ยแล้วนำมาแปลความหมาย โดยกำหนดช่วงของคะแนนและความหมายของช่วงคะแนนเฉลี่ย เพื่อความสะดวกในการแปลความหมาย ไว้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	3.51 - 4.00	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด	เหมาะสมที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	2.51 - 3.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติมาก	เหมาะสมมาก
คะแนนเฉลี่ย	1.51 - 2.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติน้อย	เหมาะสมน้อย
คะแนนเฉลี่ย	0.51 - 1.50	หมายถึง	มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด	เหมาะสมน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 0.50	หมายถึง	ไม่มีการปฏิบัติ	ไม่เหมาะสม

2. หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) ของค่าตอบแต่ละข้อแต่ละด้าน

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด และแบบสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีหาค่าสัมพันธภาพ แล้วนำเสนอโดยการบรรยาย